

X. Palolaitos.

Palotoimikunnan kertomus vakinaisen palokunnan toiminnasta v. 1933 oli seuraavan sisältöinen:

Palotoimikunnan jäsenet ja toiminta. Palotoimikuntaan, joka maistraatin alaisena valvoo palolaitosta, kuuluivat v. 1933 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana filosofiantohtori B. Nybergh, varapuheenjohtajana varatuomari L. Pesonen sekä jäsenenä vahtimestari H. Ahmala, viilaaja Hj. Blomqvist ja insinööri E. Lucander. Kaupunginhallituksen edustajana palotoimikunnassa oli pankinjohtaja E. Hj. Rydman. Sihteerinä toimi ent. lääninsihteeri, varatuomari A. Th. Möller.

Vuoden kuluessa palotoimikunta kokoontui 17 kertaa ja käsitteli tällöin 50 varsinaista asiaa, jotka antoivat aihetta lausuntoihin tai esityksien tekemiseen viranomaisille; pöytäkirjaan merkittiin 59 tiedonantoa. Erinäisille kaupungin viranomaisille ja yksityisille annettiin sitä paitsi palopäällikön toimesta 231, edellisenä vuonna 208, kirjallista lausuntoa, esitystä tai todistusta.

Tärkeimmistä palotoimikunnan vuoden kuluessa käsittelemistä asioista mainittakoon seuraavat:

Palotoimikunnassa esiteltiin palopäällikön maistraatille tekemä esitys Helsingin yleisten teatterien varustamisesta erinäisillä turvallisuuslaitteilla yleisön ja teatterien suojelemiseksi palo- ja henkilöturvallisuutta silmälläpitäen. Kun asiaa oli eri otteissa käsitelty palotoimikunnassa ja lisäkatselmuksat teatterien turvallisuussuhteista suoritettu kaikissa teattereissa, käsiteltiin se lopullisesti tammikuun 30 p:nä. Palotoimikunta päätti tällöin maistraatille annettavassa lausunnossa esittää, että teatterien turvallisuus erinäisissä suhteissa oli puutteellinen sekä että viipymättä olisi ryhdyttävä parannustoimenpiteisiin. Huomioonottaen vallitsevan, etenkin teattereihin tuntuvasti vaikuttavan taloudellisen tilanteen, olisi ensin ja kiireellisesti korjattava sellaiset epäkohdat, jotka esim. vaarantavat yleisön ja näyttämöhenkilökunnan turvallisen poiston, edistävät tulipalon leviämisen tai lisäävät sen vaarallisuutta. Samoin olisi erinäisiin näyttämön puolella oleviin huoneisiin, joissa tulipalo palovartioston huomaamatta voi päästä leviämään, asetettava itsetoimiva sähköhälytyslaite. Sen sijaan voitaisiin näyttämölavan varustaminen sadelaitteella määrätä suoritettavaksi esim. viiden lähimmän vuoden kuluessa. Teatterien varustamista vesisprinklerlaitteilla ei palotoimikunta toistaiseksi pitänyt tarpeellisena, koska niiden tuottama hyöty ei ole kovin suuri, eikä niitä ole Skandinavian maissa eikä Saksassa vaadittu asetettaviksi. Teatterien erilaisista rakennustavoista ja erilaisista paloturvallisuussuhteista johtuen, toimikunnan mielestä oli tarpeellista, että jokaista teatteria varten vahvistettaisiin eri korjausohjelma, jossa määrätäisiin mitä oli minimiturvallisuuden saavuttamiseksi heti tehtävä ja mitä lähimmän viisivuotiskauden kuluessa.

Lokakuun 16 p:nä oli palotoimikunnassa käsiteltävänä Herttoniemen öljysatama-alueen rakentamista ja käyttöä koskeva komiteanmietintö. Palotoimikunta päätti puoltaa komitean laatimia ehdotuksia öljysatama-alueen rakennusjärjestykseksi, varastopaikkojen järjestyssäännöiksi sekä vuokrasopimuskaavakkeet hyväksyttäväksi muutamain lisäyksin.

Vuoden kuluessa esiteltiin Sörnäs aktiebolagin korkeimpaan hallinto-oikeuteen tekemä valitus Verkkosaaren saharakennushanketta koskevassa asiassa. Palotoimikunta päätti ilmoittaa, ettei valittaja esiintunut syytä kaupungin maistraatin ja Uudenmaan läänin maaherran päätösten muuttamiseen, joihen mukaan maistraatti asetti eräitä palopäällikön ehdottamia ja paloturvallisuuden kannalta välttämättömiä ehtoja rakennusluvan saamiseksi.

Kesäkuun 26 p:nä palotoimikunnassa oli esillä palopäällikön tekemät esitykset tonttialueen ja luonnospiirustuksien hankkimisesta sekä kustannusarviolaskelmien laatimisesta vastedes Töölöön rakennettavaksi suunniteltua paloasemaa varten sekä esitykset Kallion uudelleen rakennetun paloaseman sisustamisesta, kalustamisesta sekä varustamisesta tarpeellisella palokalustolla ja miehistöllä. Esitykset, jotka päätettiin puoltolauseella lähettää kaupunginhallitukselle, hyväksyttiin pienin muutoksin asianomaisessa paikassa.

Palokunnan virkailijat. Päällystössä ei vuoden kuluessa tapahtunut muutoksia.

Alipäällystöstä erosi palokersantti A. W. Glad joulukuun 31 p:nä 1933 virantoimituksessa saatujen parantumattomien vammojen johdosta, palveluaan lähes 24 vuotta palokunnassa. Kaupunginvaltuusto myönsi kersantti Gladille täyden eläkkeen. Miesten keskuudessa ei sattunut suurempia vaihdoksia. Kaksi miestä erosi ja kaksi tuli lisää.

Virkavapaus opintomatkoja varten. Kaupunginhallitus päätti myöntää anomuksesta palokunnan kolmannelle palomestarille puolin palkkaeduin virkavapautta 2 1/2 kuukauden ajaksi Tukholmassa pidettävään palopäällystökurssiin osallistumista varten. Edelleen kaupunginhallitus myönsi 2,000 markan opintomatkarahan mainittuun tarkoitukseen.

Palokunnan toisen palomestarin tultua osalliseksi Kaupunkien yleisen paloapuyhdistyksen myöntämästä 10,000 markan suuruisesta stipendia-rahasta ulkomaille tehtävää opintomatkaa varten, päätti kaupunginhallitus joulukuun 29 p:nä anomuksesta myöntää toiselle palomestarille yhden kuukauden virkavapauden täysin palkkaeduin mainittua matkaa varten.

Palvelusjärjestys. Palopäällystön palvelusjärjestys järjestettiin siten, että palokunnan kolmesta palomestarista oli yksi koko vuorokauden vartiossa paloasemalla. Vartiovuorokautta seurasi vapaapäivä. Kolmantena vuorokautena toimi sama palomestari tarkastajana, jolloin hän suoritti kaikki sinä päivänä tehtävät tarkastukset, niin vakinaiset kuin ylimääräisetkin, sekä muut paloaseman ulkopuolella olevat tehtävät.

Tarkastavan ja päivystävän palomestarin pääasiallisiin velvollisuuksiin paloasemalla kuului palokunnan kalusto-, voimistelu-, urheilu- y.m. harjoitusten ja alipäällystön ja miehistön teoreettisen ja käytännöllisen kasvatuksen hoitaminen sekä taloustöiden säännöllisen kulun valvominen laitoksessa. Ellei ollut harjoituksia eikä tarkastuksia, tarkastava ja päivystävä palomestari oli velvollinen määrättynä aikana työskentelemään palokunnan toimistoissa, ottamaan osaa järjestyksen ylläpitämiseen y.m. laitoksessa esiintyviin tehtäviin.

Kesän aikana, kesäkuun 1:stä lokakuun 1 p:ään, jolloin palopäällystöstä aina yksi vuoron perään oli kesälomalla tai muulloin jonkun palomestarin

ollessa sairaana, tuli palopäällikkö hänen tilalleen ja hoiti oman toimensa ohella poissaolevan tehtäviä.

Alipäällystölle ja miehistölle kuului kahden vuorokauden komennuksessa olon jälkeen yhden vuorokauden kestävä vapaa aika.

Palokunnan terveydentila oli verrattain hyvä. Vakavampia tapaturmia ei sattunut, ei tulipaloissa eikä harjoituksissa.

Kalusto ja miesluku. Palokunnan kalusto lisääntyi vuoden kuluessa yhdellä Studebaker-sairasautolla, arvoltaan 100,000 markkaa. Letkuvarastoa täydennettiin ja palokellojen lukua lisättiin. Lisäys on arvoltaan 345,105 markkaa. Poistoja ja siirtoja tehtiin 216,942 markan arvosta, joista todelliset poistot tekivät 106,923 markkaa. Joulukuun 31 p:nä 1933 oli palolaitoksen kaluston ja tarvekalujen kirjoihin merkitty arvo 5,988,425 markkaa. Letkujen määrä oli yhteensä 14,219 m.

Palolaitoksen miesvahvuus ja moottoriajoneuvojen luku oli seuraava:

Paloasema.	Henkilökunta.			Moottoriajoneuvot.							Moottoriristuja.
	Päällystä.	Miehistöä.	Kaikkiaan.	Paloautoja.	Henkilöautoja.	Sairaankuljetusautoja.	Linjakorjausautoja.	Kuorma-autoja.	Moottoripyöriä.	Kaikkiaan.	
Pääpaloasema	11	73	84	12	2	5	1	2	1	23	2
Kallion	2	11	13	1	1	—	—	—	—	2	—
Käpylän	1	7	8	1	—	—	—	—	—	1	1
Pasilan	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Pohjoinen	2	14	16	2	—	—	—	1	—	3	—
Sörnäisten niemen	—	6	6	1	—	—	—	—	—	1	—
Yhteensä	16	117	133	18	3	5	1	3	1	31	3

Paloautoista oli 1 vaahtosammutusauto, 2 letkuautoa, 2 konetikapuuautoa, 1 kaasu- ja valaistusauto ja 12 ruiskuautoa, joista viimeksimainituista 2 à 450, 2 à 700, 3 à 950, 2 à 1,100, 1 à 1,200, 2 à 1,500 ja 1 à 1,800 min/litr. Moottoriruiskuja oli 1 à 250, 1 à 500 ja 1 à 600 min/litr. 7 i. k. paineella.

Paloilmoituslaitos. Palolennätinkeskuksia oli pääpaloasemalla sekä Kallion, Käpylän, Pasilan ja Sörnäisten niemen asemilla. Yleisiä palokelloja tuli lisää 4 kappaletta ja poistettiin 6, vuoden lopussa niitä oli 211 kappaletta. Lennätinverkkoon kytkettyjä yksityisiä palokelloja oli kaikkiaan 16 paikassa. Automaattihälyttäjiä oli 1 paikassa. Palohälytyspuhelin oli kytkettynä puhelinkeskukseen erikoisnumeroineen 500, johtoja oli 3. Paloasemien välisiä tiedoituksia varten oli asemien välillä suoraan kulkeva puhelinjohto.

Palopostit ja muut vedenottoaikat. Vesijohdon paloposteja tuli lisää 12, niitä poistettiin 3, joten lukumäärä oli vuoden lopussa kaikkiaan 1,372. Palokaivojen luku ei lisääntynyt, niitä oli 3.

Vapaaehtoinen palokunta. Vapaaehtoisen reservipalokunnan päällystön miesluku oli 33 ja miehistön 350.

Kalustoon kuului 4 paloautoa, joista 3 ruiskuautoa ja 1 kalustoauto, sekä 4,060 m letkuja.

Vapaaehtoisen palokunnan lentävään osastoon kuului 44 miestä; sen hälytys oli järjestetty tapahtuvaksi puhelinkeskuksen kautta kulkevalla hälytyspuhelimella. Yleinen hälytys tehdään palotorvella pääpaloaseman palotornista.

Palotarkastukset. Sellaisten säädöksien puutteessa, joiden mukaan kunnan paloviranomainen olisi velvollinen ryhtymään erikoistoimenpiteisiin paloturvallisuuden järjestämiseksi, harjoitettiin palosuojelua kaupungissa yksinomaan voimassa olevan palojärjestyksen, rakennusjärjestyksen sekä muiden vahvistettujen paikallisten asetusten nojalla. Päähuomio kiinnitettiin kaikkien paloalueella sijaitsevien kiinteistöjen vakinaisiin vuotuisiin palotarkastuksiin, palojärjestyksen palo- ja hengenpelastuskalustoa, kokoushuoneita, teattereita y.m. samaten kuin öljyjen ja muiden tulenarkain nesteiden varastoimista y.m. koskevien ohjeitten ja voimassa olevien määräysten noudattamisen toteamiseksi.

Vuoden kuluessa tarkastettiin kuitenkin useammankin kerran teattereita, elokuva-, näyttely-, messu- ja myyjäishuoneistoja, autovajoja, bensiininjakeluasemia, filmitoimistoja, hotelleja, matkustajakoteja, autokorjaamoja, ruiskumaalaaamoita y.m., vaikka ei siinä laajuudessa kuin olisi ollut tarpeen. Tarkastavat palomestarit toimittivat jokavuotiset palotarkastukset, joita varten kaupunki oli jaettu kolmeen tarkastuspiiriin. Sitä vastoin asianomaiset piirinuohoojamestarit suorittivat tulisijain, savujohtojen, kattotikapuiden, kaasunpoistotorvien y.m.s. katselmukset.

Palojärjestyksen mukaisen vuotuisen tulisijakatselmuksen kaikissa kiinteistöissä suoritti sitä varten asetettu palotarkastuslautakunta maistraatin määräämänä aikana.

Kaupungin 3,080 talosta tarkastettiin vuoden kuluessa kaikki kiinteistöt. Lisäksi palomestarit suorittivat 611 n.k. ylimääräistä tarkastusta tuleen ja henkilöturvallisuuteen nähden vaarallisissa laitoksissa. Näistä ensimmäinen palomestari A. Leskinen suoritti 180, toinen palomestari L. Karto 141 ja kolmas palomestari C.-W. Åström 290 tarkastusta. Tämän ohella palopäällikkö toimitti yleisten kokoussalien, teatterien, bensiininsäilytyspaikkojen, filmivarastojen, suurehkojen autovajojen y.m. tulenvaarallisten laitosten kontrollitarkastuksia.

Lausuntoja. Asemakaava- ja rakennusasioita koskevia lausuntoja palo-toimikunta antoi 11 ja palopäällikkö 17.

Turvavartio teattereissa. Teattereissa y.m.s. huoneistoissa oltiin vartiossa näytäntöjen aikana seuraavasti:

Suomalaisessa oopperassa 3 miestä 158 kertaa, Ruotsalaisessa teatterissa 2 miestä 316 kertaa, Kansan näyttämöllä 2 miestä 208 kertaa, Kansallisteatterissa 3 miestä 265 kertaa, Koiton näyttämöllä 1 mies 191 kertaa, Valkoisessa salissa 1 mies 7 kertaa ja Tivolissa 1 mies 20 kertaa.

Nuohoustoimi. Kaupunki oli nuohoustöiden suorittamista varten jaettu 11 nuohouspiiriin. Jokaisessa piirissä oli piirinuohooja velvollinen tarpeellisine apumiehineen maistraatin vahvistaman taksan mukaan toimittamaan savutorvien ja tulisijojen puhdistuksen sekä pyynnöstä nuohoamaan kaakeliuunien putket ja muut pienemmät savujohdot.

Palojärjestyksen mukaan piirinuohooja on vastuunalainen siitä, että nuohoaminen tapahtuu oikeaan aikaan ja niin huolellisesti, ettei nokivalkeaa synny. Hän on myös velvollinen korvaamaan tulisijoihin tai savutorviin ilmestyneen vahingon, jos on itse siihen syyllinen.

Piirinuohooja ottaa itse palvelukseensa tarvittavan miehistön ja mək-saa sille palkan. Hän ei nauti palkkaa kaupunginkassasta, vaan kantaa nuohoomistöiden suorittamiseen tarpeelliset varat suoraan talonomistajilta edellä mainitun taksan mukaan. Nokivalkeitten lukumäärä vuosina 1922 — 33 oli seuraava:

I kaupunginosa	16	Pasila	13
II »	14	Meilahti	1
III »	8	Tilkka	1
IV »	25	Ruskeasuo	1
V »	19	Vallila	11
VI »	10	Hermannin	4
VII »	16	Toukola	5
VIII »	7	Kumpula	1
IX »	1	Vanhakaupunki	1
X »	14	Käpylä	10
XI »	13	Rajasaari	1
XII »	15	Valkosaari	1
XIII »	14	Kulosaari	3
XIV »	6	Oulunkylä	1
XV »	9	Malmi	1
XX »	3	Häkansböle	1
		Yhteensä	246

Tulen irtipääsyn syyt käyvät selville alla olevasta:

Varomaton tulenarkojen nesteiden ja tavaroiden käytteleminen	28	Lasten leikkiminen tulella	5
Varomaton lampun, kynttilän tai tulitikun käytteleminen	22	Varomattomuus uuttauskojetta käsiteltäessä	5
Räjähdysmoottorin syttyminen	19	Öllykeittiön räjähtäminen	5
Tulisijan tai savujohdon puutteellisuus	17	Tulensekaisen tuhkan sopimaton säilytyspaikka	4
Tulisijoista pudonneet kekäleet ja kipinät	16	Sähkökeittokojeen tai silitysraudan huolimaton käytteleminen	4
Tulisijan tai savujohdon liiallinen kuumeneminen	16	Sähkömoottori	4
Sähköjohtojen oikosulku	13	Veturista singonneet kipinät ..	3
Varomaton tupakanpolitto	11	Primuskeittiön räjähtäminen ..	2
Varomattomuus jäätyneitä vesijohtoputkia sulatettaessa	8	Auton pakoputkesta syttynyt tulipalo	2
Itsesytytys	7	Paineilmasäiliön räjähtäminen ..	1
Sytytetty	7	Pärekaton lentäneet kipinät ..	1
Syttyminen kaasujohdosta	6	Filmirullan syttyminen	1
		Tuntematon (selville saamaton)	39
		Yhteensä	246

Vuoden kuluessa sattuneesta 246 tulipalosta oli 153 pientä eli sen laatuista, että ne sammutettiin käyttämällä pönttöruiskua tai muuta ensiapuruiskua, 67 keskikokoista, jotka sammutettiin käyttämällä yhtä vesijohdon-, moottoriruiskun- tai n.s. hiilihapporuisen suihkua sekä 26 vakavampaa laatua, joissa tarvittiin suurempi määrä vesisuihkuja tulen sammuttamiseen.

Tulipaloista ei mikään ollut niin suuri, että palokunnan olisi kokonaisuudessaan tarvinnut ryhtyä toimimaan. Helsingin vapaaehtoinen palokunta kutsuttiin kerran vuoden kuluessa harjoituksen vuoksi tulipalopaikalle. Vakavaluontoisiksi tulipaloiksi voidaan sanoa seuraavia:

Maaliskuun 23 p:nä syttyi tulipalo Hietalahden sulkutelakalle kuuluvassa pajarakenuksessa. Palo sai alkunsa alakerrassa sijaitsevasta maalarin

työhuoneesta, josta se levisi puisen välipermannon kautta puusepän työhuoneeseen. Rakennuksen sisustus ja katto tuhoutuivat täydellisesti. Palavan rakennuksen läheisyydessä olevat muut rakennukset sekä höyrylaiva Sirius olivat myös vaarassa syttyä palamaan, mutta saatiin ne varjelluiksi. Sammutukseen käytettiin 9 vesisuihkua. Palovahingot nousivat n. 606,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Kesäkuun 6 p:nä sattui tulipalo Hertankadun 13:ssa sijaitsevassa kaksikerroksisessa puurakennuksessa. Tuli tuhosi rakennuksen ullakon täydellisesti sekä 4 asuinhuonetta. Sammutukseen käytettiin 5 vesisuihkua. Palovahingot nousivat n. 220,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Heinäkuun 26 p:nä oli tulipalo Helsingin laivatelakkaan kuuluvassa peltisepän työhuoneessa. Palo sai alkunsa viallisista sähköjohtimista aiheutuvasta oikosulusta ja turmeli työhuoneen sisustuksen sekä osan kattoa. Palo sammutettiin 5 vesisuihkulla. Palovahingot nousivat n. 248,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Lokakuun 19 p:nä syttyi tulipalo S.O.K:n omistamassa ullakkovarastossa Fleminginkadun 36:ssa. Varasto sisälsi helposti palavaa ainetta kuten lankarullia, kemikaliaineita, pahviketeloita, lankoja y. m. Vesikatto ja toinen puoli ullakkoa turmeltui. Sammutukseen käytettiin 5 suihkua kahdesta pumpusta. Palovahingot nousivat n. 500,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Lokakuun 27 p:nä sattui tulipalo Arabian posliinitehtaan omistaman varaston ullakolla. Tuli pääsi valloilleen valkoisten posliinitavarain osastossa ja turmeli paitsi sisustusta suuren osan välikattoa sekä osan vesikattoa. Sammutukseen käytettiin 5 suihkua kahdesta pumpusta. Varsinainen sammutustyö kesti n. puoli tuntia. Palovahingot nousivat n. 1,560,000 markkaan. Omaisuus oli vakuutettu.

Marraskuun 18 p:nä hälytettiin palokunta Osakeyhtiö Gottfr. Strömbergin omistamaan tehdasrakennukseen Kaikukadun 3:een. Tuli raivosi kaksikerroksisen päätyöhallin ylemmässä kerroksessa, koneosastossa, tuhoten lyhyessä ajassa hallin sisustan koneineen ja kaikkine tarvikkeineen sekä juuri valmistuneita lähetyksiä. Tuli uhkasi levitä siipirakennuksiin, joihin sisältyi m. m. kattilahuone, muuntajatehdas, työhuoneita ja varastoja. Nämäkin tosin turmeltuivat kuumuudesta ja vedestä. Sammutukseen käytettiin 9 vesisuihkua 6 autoruiskun kautta. Käytetty vesimäärä nousi n. 1,800,000 litraan. Omaisuutta tuhoutui 6,142,500 markan arvosta. Omaisuus oli vakuutettu.

Tapaturmat. Tulipalojen yhteydessä sattuivat seuraavat tapaturmat: Maaliskuun 22 p:nä ilmoitettiin tulipalon syttyneen Merikadun 5:ssä. Palopaikalle mentäessä ajoi Tehtaan- ja Kapteeninkatujen kulmauksessa kuljetusliike Vakavan omistama kuorma-auto paloauton n:o 2 eteen. Paloauto rikoontui pahasti törmätessään kuormavaunuun. Onnettomuudessa loukkaantuivat palomiehet Jäppinen ja Forsblom.

Huhtikuun 21 p:nä sattui tulipalo Lönnrotinkadun 24:ssä sijaitsevassa asuinhuoneistossa. Kaksi naista puhdisti bensiinillä vaatteita kylpyhuoneessa kaasuliekkin vieressä, jolloin kaasuntuunut bensiini syttyi tuleen ja räjähti. Molemmat naiset saivat hyvin pahoja palohaavoja. Räjähdyksestä syntynyt ilmanpaine aiheutti kahden eri huoneiston useitten seinien ja ikkunoiden rikkoutumisen.

Toukokuun 20 p:nä oli tulipalo Vyökadun 9:ssä. Eräs nainen käsitteli bensiiniä lähellä kaasuliekkiiä. Bensiini syttyi tuleen ja nainen sai palohaavoja kasvoihinsa, rintaansa ja käsiinsä.

Syyskuun 12 p:nä sattui tulipalo Helsingin kaupungin työpajan pihamaalilla Toukolassa. Pihamaalla oleva nosturin paineilmasäiliö räjähti liiallisen paineen takia ja sytytti nosturin palamaan. Tällöin paloi koneenkäyttäjä kuoliaaksi ja kolme muuta henkilöä sai vaikeita vammoja. Loukkaantuneet siirrettiin sairaalaan hoidettaviksi.

Syyskuun 30 p:nä ilmoitettiin tulipalon syttyneen eräässä asuinhuoneessa Katajanokankadun 7:ssä. Eräs nainen puhdisti vaatteita bensiinillä lähellä avotulta. Bensiini syttyi palamaan ja nainen sai palohaavoja käsiinsä ja kasvoihinsa.

Joulukuun 28 p:nä tuli pääsi irti Tehtaankadun 14:ssä sijaitsevassa asuinhuoneessa. Palomiestön päästyä sisään palavaan huoneeseen, makasi asunon omistaja, eräs iäkäs nainen, tiedottomana lattialla. Hän sai vaikean savumyrkytyksen ja kuoli toista tuntia kestäneestä tekohengityksestä huolimatta.

Palovahingot ja niiden korvaaminen. Enemmän tai vähemmän vahingoittuneen irtaimiston arvo oli 86,628,390 markkaa ja kiinteän omaisuuden arvo 353,545,290 markkaa, yhteensä 440,173,680 markkaa. Vahingon suuruus tai palovahingon korvauksen määrä irtaimistosta nousi 8,208,715: 75 markkaan ja kiinteimistöistä 2,108,074 markkaan, yhteensä 10,316,789: 75 markkaan, tehden 2.34 % turmeltuneen omaisuuden arvosta.

Palovahingon korvauksia kotimaiset vakuutuslaitokset suorittivat 9,593,453: 30 markkaa ja ulkolaiset vakuutuslaitokset 711,704: 45 markkaa. Vakuuttamatonta omaisuutta, mikäli on saatu selville, turmeltui 11,632 markan arvosta.

Vertailun vuoksi on alempana merkitty palovahingon korvausprosentit ajalta 1922—33:

1922	2.8	1928	3.0
1923	1.0	1929	0.9
1924	1.4	1930	1.0
1925	0.9	1931	0.6
1926	1.5	1932	0.9
1927	1.6	1933	2.3

Sairaankuljetustoimi. Sairaankuljetusvaunuja ja -autoja käytettiin vuoden kuluessa yhteensä 4,422 kertaa, joista 4,365 kertaa sairaiden ja 57 kertaa tapaturmaisesti vahingoittuneiden henkilöiden kuljetukseen. Vastaavat luvut v. 1932 olivat 4,576, 4,505 ja 71. Kuljetukset vähenivät siis 154:llä. Ajojen lukumäärä päivää kohden oli 12.1 oltuaan edellisellä vuonna 12.5. Kuljetusmatkojen pituus oli 31,481 km. Edellisellä vuonna kuljetusmatkojen pituus oli 28,360 km. Kuljetuksista suoritettavat maksut, yhteensä 119,925 markkaa, jätettiin kaupunginkassaan.

Vaunujen ja autojen käyttö eri kuukausina käy selville seuraavasta:

	Sairaus- tapauk- sissa.	Tapa- turmis- sa.	Yh- teensä.		Sairaus- tapauk- sissa.	Tapa- turmis- sa.	Yh- teensä.
Tammikuu	345	3	348	Heinäkuu	290	7	297
Helmikuu	469	10	479	Elokuu	314	4	318
Maaliskuu	439	2	441	Syyskuu	308	5	313
Huhtikuu	389	5	394	Lokakuu	337	6	343
Toukokuu	399	4	403	Marraskuu	317	4	321
Kesäkuu	389	4	393	Joulukuu	369	3	372

Yhteensä 4,365 57 4,422

Palolaitoksen kustannukset v. 1933 esitetään alla olevassa taulukossa:

	Määräraha talous- arvion mukaan, Smk.	Kustannukset kir- jojen mukaan, Smk.	Ylijäämä, Smk.
Palkkiot	21,000: —	16,504: —	4,496: —
Sääntöpalkkaiset virat	¹⁾ 3,830,990: —	3,773,083: 50	57,906: 50
Kesälomasijaiset	100,000: —	92,430: —	7,570: —
Vuokra ²⁾	³⁾ 40,200: —	40,200: —	—
Lämpö	234,000: —	173,107: 60	60,892: 40
Valaistus	⁴⁾ 53,000: —	51,568: 65	1,431: 35
Siivoaminen	10,500: —	10,123: 95	376: 05
Vedenkulutus	32,310: —	24,802: 25	7,507: 75
Puhtaanapito	6,000: —	5,513: —	487: —
Kaluston hankinta	450,000: —	449,331: 50	668: 50
Kaluston kunnossapito	230,000: —	218,434: 60	11,565: 40
Painatus ja sidonta	2,500: —	2,256: 65	243: 35
Tarverahat	18,000: —	17,459: 35	540: 65
Vaatteiden pesu	24,000: —	23,986: 30	13: 70
Lääkkeet ja sairaanhoitotarvik- keet	8,000: —	6,108: 05	1,891: 95
Hevosten elatus	12,500: —	11,349: 45	1,150: 55
Autojen käyttö	85,000: —	85,000: —	—
Rakennusten korjaukset	5,000: —	3,834: 65	1,165: 35
Vakuutukset	40,000: —	40,000: —	—
Yhteensä	5,203,000: —	⁵⁾ 5,045,093: 50	157,906: 50

Kustannukset nousivat kutakin henkikirjoissa olevaa henkilöä kohden 23: 21 markkaan. Edellisenä vuonna vastaava kustannus oli 22: 51 markkaa.

Avustus- ja huvirahasto. Palokunnan avustus- ja huvirahasto sai alkunsa siten, että kaupunginvaltuusto myönsi palolaitokselle määrätyn osan ker-tyneistä sairaankuljetusmaksuista. Pääomamäärä nousi vuoden alussa 363,897: 38 markkaan. Rahasto lisääntyi vuoden kuluessa sairaankuljetusmaksuista 13,225 markkaa, koroista 21,248: 63 markkaa, palotornin sisään-pääsy-, puhelin- y. m. maksuista 1,006: 95 markkaa, yhteensä 35,480: 58 markkaa. Menot, käsittäen kapellimestarin palkkaamisen palokunnan soitto-kuntaa varten, kirjojen ja sanomalehtien sekä urheilukilpailupalkintojen ostot, tarjoilun miehistölle juhlapäivinä, kesäkodin vuokran ja ylläpidon y. m., nousivat 32,380: 30 markkaan. Joulukuun 31 p:nä 1933 oli rahaston pääomamäärä 366,997: 66 markkaa, josta 95,000 markkaa oli sijoitettuna lai-nana kiinnitystä vastaan kaupunkitalossa, 9,100 markkaa pankkiosakkeina, 133,363 markkaa pankin talletustilillä sekä 129,534: 66 markkaa pankin säästötillillä.

¹⁾ Tästä vuoden kuluessa myönnetty lisämääräraha 300 markkaa. — ²⁾ Vuokra-menoihin ei sisälly niiden kaupungin omistamien talojen vuokra, joihin palomiestö ja -kalusto ovat sijoitetut. — ³⁾ Tästä vuoden kuluessa myönnetty lisämääräraha 20,700 markkaa. — ⁴⁾ S:n 3,000 markkaa. — ⁵⁾ Viranhaltijain palkat sisältyvät vähentämättöminä.